

Anonymiserad version

Översättning

C-5/22 – 1

Mål C-5/22

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

3 januari 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Consiglio di Stato (Italien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

31 december 2021

Klagande:

Green Network S.p.A.

Motparter:

SF

YB

Autorità di Regolazione per Energia Reti och Ambiente (Arera)

[utelämnas]

Consiglio di Stato

i sin rättskipande funktion (sjätte avdelningen)

har utfärdat följande

BESLUT

i det överklagande [utelämnas] som har ingetts av

Green Network S.p.A., [utelämnas]

mot

SF och YB, som inte har inkommit med svaromål

Arera – Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente, [utelämnas]

med yrkande om ändring

av dom nr 1608/2020 från Tribunale amministrativo regionale i Lombardiet, med säte i Milano (första avdelningen), som har avkunnats mellan parterna rörande överklagandet av Areras beslut av den 20 juni 2019 [utelämnas] om ”påförande av en administrativ sanktionsavgift och vidtagande av en normativ åtgärd för åsidosättanden av avtalsvillkor i fråga om tillhandahållande av elektricitet och naturgas till slutkunder” och de akter som ligger till grund för, anknyter till och/eller utgör en följd av detta beslut [utelämnas].

[utelämnas]

1 Kortfattad redogörelse för saken i det nationella målet och de faktiska omständigheterna

1.1 Genom det aktuella överklagandet har bolaget Green Network S.p.A. överklagat dom nr 1608 från 2020 från Tribunale amministrativo regionale i Lombardiet, med säte i Milano, där rätten underkände denna parts ursprungliga invändningar mot Areras beslut av den 20 juni 2019 [utelämnas] om att klaganden skulle påföras en administrativ sanktionsavgift på 655 000 euro, för att ha tillhandahållit sina kunder avtalsinformation som påstods strida mot de bestämmelser som myndigheten hade utfärdat, samt beslutet om att klaganden skulle återbetala de belopp som kunderna hade debiterats i form av ”administrationsavgifter”, till ett sammanlagt belopp av 13 987 495,22 euro.

1.2 Det förfarande som ledde fram till det överklagade beslutet i första instans grundade sig på en anmälan till myndighetens [utelämnas] Sportello per il consumatore Energia e Ambiente (konsumentenheten för energi- och miljöfrågor), av vilken det framgick att Green Network på en faktura hade påfört en avgift som kallades ”Punkt 5” för erbjudande av ”Home Energy Luce”, vilken kunderna bestred eftersom de ansåg att den var otydlig. De efterföljande kontroller som myndigheten gjorde visade att avgiften inte enbart avsåg ovannämnda erbjudande: den föreskrevs i punkt 5 (eller i vissa fall i punkt 4 eller 7) i Green Networks allmänna leveransvillkor, både för elektricitet och för naturgas. I den klausulen anges bland annat att ”administrationskostnaderna inte är inkluderade i de angivna leveranskostnaderna, och leverantören har rätt att debitera kunden en avgift på högst 5 euro per månad [eller 10 euro inom ramen för andra avtal] för varje uttagspunkt”.

1.3 Efter att ha utrett ärendet och hållit en slutlig utfrågning av bolaget [utelämnas] ålade myndigheten klaganden ovannämnda sanktionsavgift eftersom klaganden inte hade specificerat avgiften för administrationskostnaderna på

rättmätigt sätt i de allmänna avtalsvillkoren, inte hade angett avgiften i jämförelsetabellen och i sökverktyget ”TrovaOfferte” (”Hitta offerter”) och därefter på ett rättsstridigt sätt hade tillämpat denna avgift på slutkunderna, i strid med bestämmelserna i Codice di condotta commerciale (lagen om god handelssed) och artiklarna 8 och 11 i Regolamento TrovaOfferte (förordningen om sökverktyget ”TrovaOfferte”. I ovannämnda beslut fastställde myndigheten dessutom att Green Network skulle återbetala ett sammanlagt belopp av 13 987 495,22 euro till sina el- och naturgaskunder.

De båda överklagandena ogillades av Tribunale amministrativo i första instans.

1.4 [utelämnas] [K]laganden har anfört följande grunder till stöd för överklagandet:

- Att domen var felaktig i den mån som det slogs fast att sanktionsavgiften skulle åläggas på grund av de påstådda felaktigheterna i jämförelsetabellen och det därav följande åsidosättandet av lagen om god handelssed.
- Att domen var felaktig i den mån som det slogs fast att sanktionsavgiften skulle åläggas på grund av ett påstått åsidosättande av förordningen om sökverktyget ”TrovaOfferte”.
- Att domen var felaktig i den mån som det slogs fast att sanktionsavgiften skulle åläggas på grundval av identifieringen av avgiften och eftersom avgiften enligt punkt 5 skulle betalas utöver PCV-beloppet (elförsäljningspriset) och QVD-beloppet (detaljhandelspriset för naturgas).
- Att domen var felaktig i den mån som den höga sanktionsavgift som hade ålagts ansågs vara befogad med tanke på överträdelseernas påstådda allvar samt aktörens personlighet och förfaringssätt.
- Att domen var felaktig eftersom rätten bekräftade myndighetens beslut där det slogs fast att myndigheten själv har befogenhet att besluta att Green Network ska återbetala belopp till förmån för tredje part och att en begäran om förhandsavgörande bör inges till EU-domstolen om de aktuella frågorna.

Myndigheten [utelämnas] har yrkat att överklagandet ska ogillas och har dessutom ingett ett anslutningsöverklagande mot avsnitt I.2 i den överklagade domen, på grundval av ett åsidosättande av artikel 2.12 h och l i Legge n. 481/1995 (lag nr 481/1995) [utelämnas] **[och andra bestämmelser i den nationella lagstiftningen]** samt direktiven 2009/72/EG, 2009/73/EG och (EU) 2019/944.

[utelämnas] **[förfarandet]**

1.5 Genom beslut nr 8717 av den 30 december 2021 underkände Consiglio di Stato de grunder som hade anförts för att överklaga påförandet av den administrativa sanktionsavgiften på 655 000 euro.

Genom förevarande beslut framställs en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen, inom ramen för innehållet i ovannämnda beslut, med avseende på de frågor som har tagits upp i den femte grunden för överklagandet om lagenligheten av det överklagade beslutet i den del där det även fastställs att klaganden ska återbetala de belopp på totalt 13 987 495,22 euro som kunderna har debiterats i form av ”administrationskostnader”.

2 Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

[utelämnas] **[hänvisning till domstolens praxis om skyldigheten att begära förhandsavgörande]**

2.2 För det första förefaller frågan vid första anblicken relevant i förevarande fall, eftersom argumentet direkt avser förekomsten, på grundval av den åberopade unionslagstiftningen, av den befogenhet som utövas genom beslutet om återbetalning av det belopp som avses i det överklagade beslutet.

För det andra förefaller inte de bestämmelser som klaganden har åberopat redan ha blivit föremål för tolkning av EU-domstolen, vad gäller tillåtligheten av en sådan normativ befogenhet som den som ifrågasätts i förevarande fall.

För det tredje tycks nödvändig samlad bevisning saknas i endera riktningen, dels när det gäller den generiska karaktären hos de omständigheter som har åberopats till statens försvar till stöd för den omtvistade befogenheten, dels när det gäller befogenhetens atypiska art, såsom den har utformats av den myndighet som överklagandet riktas mot.

3 Anförda unionsbestämmelser

3.1 När det gäller den relevanta unionslagstiftningen är det generellt sett den lagstiftning där det, i fråga om konsumentskydd i syfte att förbättra och integrera konkurrensutsatta elmarknader, föreskrivs skyldigheter och befogenheter för tillsynsmyndigheter för avreglerade tjänster, som är av störst relevans, med särskild hänvisning till artikel 37 i direktiv 2009/72/EG.

Av relevans är närmare bestämt dels artikel 37.1 i, där det föreskrivs att tillsynsmyndigheten ska ”[ö]vervaka graden av transparens, också i grossistpriser, och säkerställa att elföretagen fullgör sina skyldigheter vad gäller transparens”, dels artikel 37.1 n där det föreskrivs att tillsynsmyndigheten har befogenhet att ”[t]illsammans med andra relevanta myndigheter bidra till att konsumentskyddsåtgärderna, inklusive åtgärderna i bilaga I, är effektiva och genomförs”. Enligt bilaga I har kunderna rätt till ett avtal med sin leverantör, i vilket det bland annat anges ”[v]illkoren för ersättning och återbetalning om tjänsterna inte håller angiven kvalitet, inbegripet i händelse av inkorrekt eller försenad fakturering”.

Av relevans är även punkt 4 i samma artikel, där det föreskrivs att ”[m]edlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna får befogenheter att

kunna utföra de skyldigheter som anges i punkterna 1, 3 och 6 på ett effektivt och snabbt sätt. För detta ändamål ska tillsynsmyndigheten åtminstone få befogenheter att ... d) besluta om effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för elföretag som inte fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv eller enligt relevanta och rättsligt bindande beslut som fattats av tillsynsmyndigheterna eller byrån, eller att föreslå en behörig domstol att besluta om sådana sanktioner; detta ska innebära befogenhet att besluta om eller att föreslå att det beslutas om sanktioner på upp till 10 % av den systemansvariges årliga omsättning eller på upp till 10 % av det vertikalt integrerade företags årliga omsättning för den systemansvarige för överföringssystemet eller det vertikalt integrerade företaget, alltefter omständigheterna, för att de inte uppfyllt sina skyldigheter enligt detta direktiv”.

4 *Anförda nationella bestämmelser*

4.1 Vad gäller innehållet i de nationella genomförandebestämmelserna till ovannämnda EU-lagstiftning, vilka är relevanta i förevarande fall, hänvisas det i den lagstiftning som myndigheten har tillämpat till den normativa befogenhet som avses i artikel 2.20 d i lag nr 481/1995, såsom den framhålls i beslutet om det överklagade återbetalningsbeslutet: ”d) kräva att tjänsteleverantören upphör med handlingar som kränker användarnas rättigheter och ålägga vederbörande en skyldighet att betala ersättning, i enlighet med punkt 12 g”.

I punkt 12 g föreskrivs i sin tur att myndigheten ska ha följande uppgift: ”g) Övervaka tillhandahållandet av tjänster med befogenhet att kontrollera, få tillgång till och erhålla dokumentation och användbar information samt även fastställa i vilka fall ersättning automatiskt ska utgå från tjänsteleverantören till användaren om vederbörande inte följer avtalsklausulerna eller tillhandahåller tjänster som inte håller lika hög kvalitet som den som har fastställts i den tjänstespecifikation som avses i punkt 37, i programavtalet eller i led h”.

Med tillämpning av denna lagstiftning beslutade myndigheten därmed, efter att ha godkänt den avtalsbestämmelse som anges i beskrivningen av de faktiska omständigheterna, att kunderna skulle återbetalas de belopp som de hade debiterats.

5 *De relevanta principerna och följdriktigheten i den normativa befogenhet som myndigheten utövar*

Efter att ha identifierat de viktigaste omständigheterna i förevarande fall ska det erinras om de gällande principerna i den återopade unionslagstiftningen.

Generellt sett syftar direktiv 2009/72 i huvudsak till att skapa en öppen och konkurrenskraftig inre marknad inom elsektorn, där alla konsumenterna fritt kan välja handlare och där alla handlare kan leverera fritt till sina kunder, att skapa lika villkor på denna marknad, att skapa en trygg energiförsörjning och att bekämpa klimatförändringar. För att uppnå dessa mål ger direktivet den nationella tillsynsmyndigheten långtgående befogenheter i fråga om reglering och

övervakning av elmarknaden (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom (femte avdelningen) nr 378 av den 11 juni 2020).

Med särskild hänvisning till den aktuella bestämmelsen har det påpekats att artikel 37 i direktiv 2009/72/EG inte innebär att medlemsstaterna nödvändigtvis även måste överföra befogenheten att lösa tvister mellan hushållskunder och systemansvariga för överföringssystemen eller eldistributionssystemen till tillsynsmyndigheten för elmarknaden. Enligt direktivet får medlemsstaterna även ge en annan myndighet än tillsynsmyndigheten befogenhet att lösa tvister utanför domstol mellan hushållskunder och elföretag, förutsatt att den myndigheten är oberoende och utövar denna befogenhet genom att tillämpa snabba, effektiva, transparenta, okomplicerade och billiga förfaranden för behandling av klagomål, vilket möjliggör en rättvis och snabb lösning av tvister (domstolens dom (femte avdelningen) nr 578 av den 23 januari 2020).

Enligt klaganden strider den tillämpade nationella lagstiftningen, i den mån som den syftar till att rättfärdiga ett beslut om återbetalning av belopp inom ramen för avtalsförhållanden med privatpersoner, mot unionslagstiftningen, som utesluter en sådan utvidgning av tillsynsmyndighetens beslutsbefogenhet.

- 6 Av alla dessa skäl anser avdelningen således att de anförda frågorna är av en sådan art är att ett förhandsavgörande bör begäras av EU-domstolen. Frågorna lyder som följer:

”a) Ska unionsbestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv nr 72 av den 13 juli 2009 – särskilt artikel 37.1 och 37.4 om tillsynsmyndigheternas befogenheter samt bilaga I – tolkas så, att de även omfattar den normativa befogenhet som tillsynsmyndigheten för den italienska elmarknaden (Arera) utövar gentemot de bolag som är verksamma inom elsektorn och genom vilken myndigheten ålägger nämnda bolag att till kunderna, även tidigare kunder och kunder som står i skuld till bolagen, återbetala det belopp som kunderna har betalat i administrationsavgifter, i enlighet med en avtalsklausul som samma myndighet har funnit vara rättsstridig?

b) Ska unionsbestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv nr 72 av den 13 juli 2009 – särskilt artikel 37.1 och 37.4 om tillsynsmyndigheternas befogenheter samt bilaga I – tolkas så, att de, inom ramen för ersättning och tillämpliga villkor för återbetalning till kunder på elmarknaden om marknadsaktörens tjänster inte håller den angivna kvaliteten, även omfattar återbetalning av avgifter som finns uttryckligen angivna i en klausul i ett undertecknat och godkänt avtal och som kunderna har betalat, helt oberoende av kvaliteten på själva tjänsten, för att täcka den ekonomiska aktörens administrationskostnader?”

[utelämnas] förevarande mål vilandeförklaras [utelämnas] **[förfarandet]**

Av dessa skäl

beslutar Consiglio di Stato, i sin rättskipande funktion (sjätte avdelningen), utan att meddela någon slutlig dom, att sekretariatet ska översända handlingarna till Europeiska unionens domstol, i enlighet med artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, [utelämnas].

Rom [utelämnas] den 16 december 2021 [utelämnas]

ARBETSDOKUMENT